

Läntisen YTA-alueen neuvottelu

Paikka: Skype
Aika: 29.10 klo 13-16

Osallistujat

Varsinais-Suomi

muutosjohtaja Antti Parpo, Turun kaupunki
toimialajohtaja Riitta Liuksa, Turun kaupunki
sairaanhoitopiirin johtaja Matti Bergendahl, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
asiantuntijalääkäri Petri Salo, Turun kaupunki / Tulevaisuuden sote-keskus -hanke
hankejohtaja Janne Saarinen, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri / Rakennuudistushanke
pelastusjohtaja Jari Sainio, Varsinais-Suomen pelastuslaitos
pelastuspäällikkö Mika Viljanen, Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Satakunta

pelastusjohtaja Pekka Tähtinen, Satakunnan pelastuslaitos
perusturvajohtaja Kalevi Mäkipää, Euran kunta
sairaanhoitopiirin johtaja Ermo Haavisto, Satakunnan sairaanhoitopiiri
hanketoiminnan päällikkö Mari Niemi, Satasairaala
kuntayhtymän johtaja Hanna-Leena Markki, Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä
toimialajohtaja Satu Helin, Rauman kaupunki

Pohjanmaa

sairaanhoitopiirin johtaja kuntayhtymäjohtaja Marina Kinnunen, Vaasan sairaanhoitopiiri/Pohjanmaan hyvinvointialue
sektorijohtaja Erkki Penttinen, Pohjanmaan hyvinvointialue
sektorijohtaja Leif Holmlund, Pohjanmaan hyvinvointialue
päällikkö Päivi Berg, Vaasan keskussairaala
johtajaylilääkäri Peter Nieminen, Vaasan sairaanhoitopiiri/Pohjanmaan hyvinvointialue
pelastusjohtaja Tero Mäki, Pohjanmaan hyvinvointialue/Pohjanmaan pelastuslaitos

Ministeriön edustajat

osastopäällikkö Satu Koskela, STM puheenjohtaja
johtaja Taina Mäntyranta, STM
osastopäällikkö Kari Hakari, STM
neuvotteleva virkamies Tiina Snellman, SM
projektipäällikkö Markus Viitaniemi, SM
aluekoordinaattori Pia Suvivuo, THL
arviointipäällikkö Hannele Ridanpää, THL
erityisasiantuntija Antti Kuopila, STM sihteeri 1.
projektsihteeri Maria Nousiainen, STM sihteeri 2.

1. Tilaisuuden avaus ja osanottajien toteaminen

Puheenjohtajana osastopäällikkö Satu Koskela, joka avasi kokouksen 13.01. Nyt aloitettu yhteistyöalueuuvottelu (YTA-neuvottelu) on ensimmäinen, joka toteutetaan. Taustamateriaaliksi on toimitettu kaikille THL:n aluekohtainen asiantuntija-arvio sekä taustamuistio. Asialista käytiin läpi ja hyväksyttiin.

2. Kokouksen sihteerin valinta ja asialistan hyväksyminen

Kokouksen sihteerinä toimivat Antti Kuopila sekä Maria Nousiainen.

3. Yhteistyöalueen lakisääteiset tehtävät (Liite 1)

Puheenjohtaja Satu Koskela sekä johtaja Taina Mäntyranta (STM) kävivät läpi neuvotteluiden agendan ja tulevia yhteistyöalueita koskevan säädöspohjan lakiluonnoksen pohjalta. Neuvotteluiden keskeisiä periaatteita ovat: Osapuolten välinen luottamus rakennetaan ministeriöiden ja tulevien hyvinvointialueiden välisen jatkuvan vuoropuhelun kautta, Yhteinen tilannekuva auttaa ohjaamaan tulevien hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta kokonaisuutena sekä Kansallinen ohjaus keskittyy tulevien hyvinvointialueiden järjestämistehtäviin - ohjaaminen EI tarkoita alueiden tehtäviin tai palvelutuotantoon puuttumista.

Sote-järjestämislain 35 §:ssa määritetään hyvinvointialue sekä sen tehtävät. Hyvinvointialueiden järjestämisen sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista, kehittämistä ja yhteistyötä varten on viisi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöaluetta, joilla jokaisella on yliopistollinen sairaala. Sote-maakuntien yhteistyösopimus (36 §) tehdään valtuustokausittain ja tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen, siltä osin kuin sen on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi. Yhteistyösopimuksen valmistelusta ja seurannasta määrätään 37§:ssa. Yhteistyösopimuksen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain STM:n ja hyvinvointialueen välisessä neuvottelussa. On ehdotettu, että SM ja VM osallistuisivat STM:n neuvotteluun. Yhteistyösopimuksessa on listattu sovittavia asioita, mutta sellaisista asioista ei sovita, mistä on erikseen säädetty. Jos hyvinvointialueet eivät saa yhteistyösopimusta syntymään, valtioneuvosto voi päättää hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta ja sen sisällöstä.

4. Yhteistyöalueen nykytila ja strategisen tason kehittäminen (Liite 1)

4.1. Kooste alueen painopisteistä ja yhteiset kehittämishankkeet

Puheenjohtaja esitteli yhteistyöalueen alueiden painopisteet. Yhteistyöaluetasoisista painopistetarkastelua ei tänä vuonna vielä tehty. Painopisteistä voi tehdä havainnon, että perusterveydenhuollon ja erityistason integraatio sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen perus- ja erityistason integraatio yhdistää alueita.

4.2. Kooste alueellisesta valmistelusta ja yhteistyön nykytila

YTA-alueen muodostuvat hyvinvointialueet ovat tavanneet järjestäytymisen näkökulmasta. Kokouksessa käytiin läpi, mitä lainsäädäntö edellyttää yhteistyöalueelta ja mihin alueet ajattelevat voimavaroja suunnattavan.

Keskustelussa todettiin, että alueella on ollut olemassa olevaa yhteistyötä erikoissairaanhoidon osalta, jota on luonteva jatkaa tulevaisuudessakin. Tietojohtamisen sekä teknologisten ratkaisujen osalta olisi hyvä synnyttää yhteistyötä. OT-kokonaisuuden yhteistyön käynnistämistä on suunniteltu. Alueilla on yhteinen kanta siitä, että keskustelua näiden osalta jatketaan alkuvuonna 2021. Resursointi tarpeista alueittain ei ole vielä päästy keskustelemaan. Kaikki epävirallinen vuoropuhelu on suotavaa. Alueella on laadittu erikoissairaanhoidopiirien sopimus valtuustokausittain, joka sisältää lakisääteisten dokumentin lisäksi monia muita asioita.

Alueella esiinnousseita asioita ovat tietojohtaminen sekä henkilöstön tarpeet. Perinteisen erityissairaanhoidon lisäksi alueella olisi hyvä sopia muun muassa haastavista lastensuojelun, psykogeriatrian ja vammaispalveluiden asiakkaista sekä ruotsinkielisistä palveluista. Erityisesti esille nousivat kalliiden menetelmien käyttöön ottoon sekä investointeihin liittyvät asiat. Alue nosti esille kriisi- ja sosiaalipäivystyksen sekä muutosjohtamisen tuen johtajille.

Länsirannikon strategiassa on todettu, että resursseja tulee hyödyntää niin, että henkilöstöä voidaan siirtää tarpeen mukaan. Iso osa toiminnoista on jo keskitetty yliopistosairaalaan, mutta alueella pitää edelleen jatkaa sellaisen toiminnan hahmottamista, joka koko yhteistyöalueella kannattaisi keskittää. Länsirannikon strategian paino-

pisteet ovat 1) laadukkaat ja saavutettavat palvelut asiakaslähtöisiksi ja yhdenmukaisiksi 2) Kilpailukyvyyn ja veto-voimaisuuden kehittäminen 3) Yhteistyö digitaalisissa palveluissa 4) Koulutus- ja tutkimusyhteistyö. TYKS-erva yhteistyö keskittyy nykyisin vaatimaan erikoissairaanhoidon alueelle, johon liittyen on puhuttu koulutusyhteistyöstä. YTA-yhteistyössä ollaan erityisesti lisäämässä yhteistyötä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon saatavuuden parantamisen kehittämisessä. Yhteistyössä tulee myös jatkossa huomioida perusterveydenhuolto sekä sosiaalipalvelut. Tärkeää on ottaa huomioon, miten vahvistetaan jo nykyistä yhteistyötä ja kehitetään uutta, niin ettei menetetä jo saavutettua.

Yhteenvetona todetaan, että YTA-alueella on sosiaalihuollon puolella erityisen vaativia harvalukuisia asioita, joissa on tarpeen keskittää osaamista. Ainakin ensi vaiheessa mainituista asioista voisi sopia YTA-sopimuksen kautta. Alueella on tunnistettu yhteisiä kehittämisen kohteita ovat tietojohdaminen, analytiikka, digitalisaatio, sähköiset palvelut ja resurssien yhteiskäyttö. Alueet voivat myös auttaa toisiaan ja jakaa hyväksi todettuja keinoja hajanaisen palvelujärjestelmän kokoamisessa.

5. Yhteistyösopimuksen keskeiset elementit

Johtaja Taina Mäntyranta kävi läpi lakiehdotuksen mukaisen yhteistyösopimuksen keskeiset kohdat ja etenemisen vaiheita. Tarkoituksena on luoda sisällysluettelopohja, jossa hyödynnetään jo viime vaalikaudella tehtyä yhteistyötä ja valmistelua. Sisällysluettelossa käydään läpi sopimuksen tausta ja tavoitteet sekä sopimuksen yleiset ehdot.

Keskustelussa todettiin alueen olevan hyvinvointialueiden valmistelun aikataulun olevan sellainen, että kaikki resurssit tullaan kohdentamaan näiden rakentamiseen. Yhteistyöalueen sopimuksen laatimiseen tarvittaisiinkin lisää aikaa. Aikaisemmin keskustelussa on noussut jo esille asioita, jotka tulee aikanaan huomioida myös sopimuksen laadinnassa. STM toteaa, että kiireellinen aikataulu on ymmärretty haaste ja on tärkeää saada hyvinvointialueet toimimaan ensin sisäisesti. Eräänä vaihtoehto esitettiin, sellaisen yhteistyön tekemistä, joka ei vaadi sopimuksia, kuten esimerkiksi toimintamallien kopioiminen. Onko alueella mahdollista tehdä sellaista yhteistyötä, joka keventää työtaakkaa eikä edellytä kaikkien hyvinvointialueiden mukana oloa.

6. Tulevaisuuden yhteistyön mahdollisuudet

Jokaisella alueella on iso työ saada integraatio niin omalla kuin YTA-alueella perusasioissa toimimaan, etenkin kun alueet ovat eri vaiheessa alueellisessa integraatiossa. Yhteistyöalueen tulee ottaa huomioon palveluiden kehittäminen asiakkaiden etu huomioiden. Alueen yhteistyö toimii tällä hetkellä hyvin, ja alueella pystytään tarjoamaan myös vaativampia palveluita. Vain muutamia erittäin vaativia palveluita joudutaan hakemaan muualta. On tärkeää, ettei tulevilla asetuksilla rikottaisi tätä nykyistä järjestelyä. Alueella on mahdollisuudet sekä kaikki tieto ja taito yhteisillä sopimuksilla järjestää parhaat mahdolliset palvelut. Yhteistyöalueella erikoissairaanhoidon yhteistyö toimii, mutta peruspalveluiden yhtenäistäminen haastaa. Lainsäädäntö etenee tällä hetkellä nopeasti, ja alueiden resurssit menevät oman palvelutuotannon järjestämiseen ja yhtenäistämiseen. Vasta sen jälkeen, voidaan yhtenäistää palvelujen tuotantoa. Jo pelkästään palveluiden kriteerien yhtenäistäminen on haaste.

Pelastustoimen mukana olosta todettiin, että siihen on vaikea ottaa tässä vaiheessa kantaa, kun ei tiedetä mihin suuntaan sotien ja pelan yhteistyö kehittyy. Kiinteää yhteistyötä tehdään tällä hetkellä ensihoidossa. Yhteistyökeskustelua käydään etenkin maakuntien rajoilla, mutta vielä ei ole selvää käydäänkö keskustelu YTA-alustalla.

7. Ajatuksia tulevaisuuden YTA-neuvotteluista

Neuvottelussa on noussut esille monia käsitteitä, joita voidaan tulevaisuudessa hyödyntää. Käydyn keskustelun pohjalta, sopimuksesta saadaan pohja tehtyä. Tulevissa neuvotteluissa arvioidaan mihin suuntaan nähdään itse tarpeelliseksi kehittyminen, mikä on nykyinen tilannekuva. Toivotaan myös ministeriön sekä muiden asiantuntijoiden näkemystä siitä, mitä muilta hyvinvointialueilta voidaan oppia.

STM ehdottaa, että THL voisi jatkossa tehdä YTA-neuvotteluita varten koosteen. Neuvottelun myötä kaikki osapuolet ovat saaneet tilannekuvan siitä, missä mennään. THL toteaa, että maanantaina ilmestyneessä raportissa oli lyhyt erva-osio, joka osaltaan vastaa YTA-neuvotteluiden tarpeita.

8. Muut mahdolliset asiat

Muita asioita ei ollut

9. Tilaisuuden päätös ja jatkotoimet

Lopuksi todettiin, että mallipohjan työstämistä jatketaan neuvottelussa käydyn keskustelun pohjalta. Tulevaisuudessa pitää sopia, onko tarpeen valita jokaiselta YTA-alueelta tai hyvinvointialueelta henkilö, joka on mukana laajemmassa keskustelussa. Alueiden vastuuvalmistelijaverkosto osaltaan vastaa tarpeeseen, mutta mukana ei ole sairaaloiden edustusta.

Puheenjohtaja päätti kokouksen 14.49.

Liitteet:

Liite 1 Läntinen YTA-neuvottelun taustamuistio

Liite 2 STM esitys YTA-läntinen neuvottelu

Liite 3 THL asiantuntija-arvio